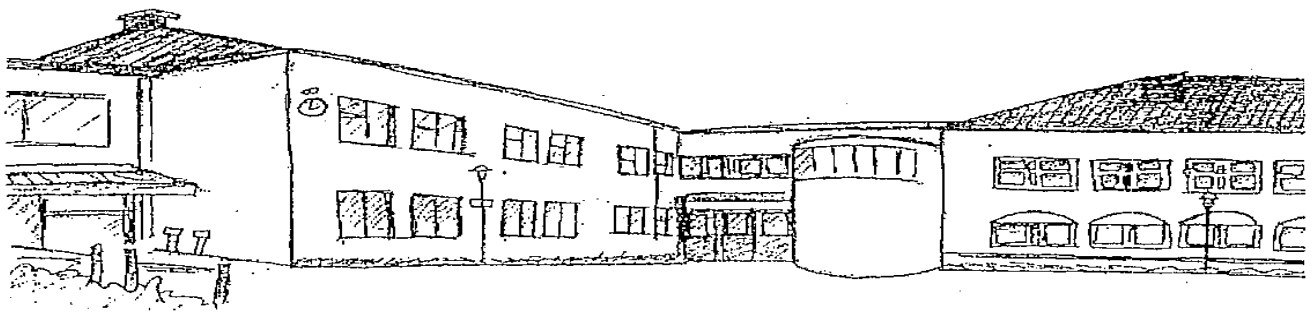

ÄMNESVAL

LYCEIPARKENS SKOLA

För läsåren 2022–2024

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

VALFRIA TIMMAR KONST- OCH FÄRDIGHETSÄMNER ÅK 8 OCH ÅK 9	5
Musik, konst- och färdighetsämne, åk 8 och åk 9	5
Bildkonst, konst- och färdighetsämne, åk 8 och åk 9	5
Slöjd, konst och färdighetsämne, åk 8 och åk 9	5
Gymnastik, konst- och färdighetsämne åk 8 och åk 9	6
Huslig ekonomi, konst- och färdighetsämne, åk 8 och åk 9	7
VALFRIA ÄMNER ÅK 8 OCH ÅK 9	8
Främmande språk	8
Franska åk 8 och åk 9	8
Tyska åk 8 och åk 9	9
Spanska åk 8 och åk 9	9
Ung företagsamhet åk 8 och åk 9	10
Vänelevsutbildning åk 8 och åk 9	11
Informationsteknik åk 8 och åk 9	13
Huslig ekonomi åk 8 och åk 9	14
Fördjupad bildkonst åk 8 och åk 9	15
Fördjupad träslöjd åk 8 och åk 9	16
Fördjupad metallslöjd åk 8 och åk 9	17
Fördjupad textilslöjd åk 8 och åk 9	18
Bollspel åk 8 och åk 9	18
VALFRIA ÄMNER, KORTKURS, ÅK 8 OCH ÅK 9	19
Skapande svenska, kortkurs	19
Fritt skapande bildkonst, kortkurs	19
Bollspel och styrka (inomhus), kortkurs	20
Spela och träna (utomhus), kortkurs	20
Koko Lypa leipoo, kortkurs åk 8	21
Flytta hemifrån, kortkurs åk 9	21
Fritt skapande träslöjd, kortkurs	22
Textilslöjd, kortkurs	22
Elektronik och programmering, kortkurs	23
UppTek, kortkurs	23
Etologi (djurens beteende), kortkurs	23
Creative English, kortkurs	24
Informationsteknik, kortkurs	25
Ung företagsamhet, kortkurs	25

LÄS FÖRST DETTA NOGGRANT INNAN NI FYLLER I ÄMNESVALSBLANKETTEN

Undervisningen i åk 7–9 omfattar 90 årsveckotimmar.

TIMFÖRDELNINGEN

LÄROÄMNE	Åk 7	ÅK 8	Åk 9
Svenska och litteratur	3,33	3,67	3
Finska	2	2,67	2,33
Engelska	2	2	2
Matematik	3,67	3,67	3,67
Biologi	1	1	2
Geografi	1	1	1
Fysik	1		2,33
Kemi	1	2,67	
Religion eller livsåskådning	1	1	1
Historia	2	2	
Samhällslära			3
Musik	1	1	
Bildkonst	1	1	
Huslig ekonomi	3		
Slöjd	3		
Gymnastik	2	2	3
Hälsokunskap	1	1	1
Elevhandledning	0,33	0,67	1
Konst och färdighetsämnen		2	2
Valbara kurser		3	3
Summa	29,33	30,35	30,33

Detta häfte innehåller en kort presentation av skolans valfria ämnen. Veckotimantalet för de valfria ämnena är i åk 8 fem och i åk 9 fem. Närmare anvisningar om valet av de valfria ämnena finns på primärvalsblanketten i slutet av detta häfte. Valet görs via kursbrickan på Wilma.

Vad eleverna väljer på årskurs 7:

1. Ett långt val i konst- och färdighetsämnen = 2 veckotimmar för åk 8 samt 2 veckotimmar i samma ämne för åk 9 (90 min lektioner en gång i veckan). Den bedöms med vitsord.
2. Ett långt val i valfria ämnen = 2 veckotimmar för åk 8 samt 2 veckotimmar i samma ämne för åk 9 (90 min lektioner en gång i veckan). Den bedöms med vitsord. Samma ämne kan inte väljas i block 1 och 2.
3. En kortkurs i valfria ämnen = 1 veckotimme för åk 8. (90 min lektioner under höst- eller vårterminen). Den bedöms med godkänd eller underkänd.
4. En kortkurs i valfria ämnen = 1 veckotimme för åk 9. (90 min lektioner under höst- eller vårterminen). Den bedöms med godkänd eller underkänd.

Bedömning av valfria timmar konst- och färdighetsämnen

Timmarna i valfria konst- och färdighetsämnen är en del av den undervisning som ges i de gemensamma lärokurserna i konst- och färdighetsämnen i årskurs 7 och 8 (musik, bildkonst, huslig ekonomi, slöjd och gymnastik). Valfria timmar konst- och färdighetsämnen skiljer sig från valfria ämnen. Valfria ämnen kan vara fördjupningar, tillämpningar inom något ämne eller inriktning eller något helt annat tema. Valfria timmar konst- och färdighetsämnen är mera omfattande än det som tidigare tagits upp i de gemensamma lärokurserna i årskurs 7. Om omfattningen är 2 årsveckotimmar bedöms prestationerna med siffervitsord och 1 årsveckotimme med godkänt/underkänt.

Eleven får ett vitsord för varje konst- och färdighetsämne i avgångsbetyget och inget separat vitsord över studier i valfria konst- och färdighetsämnen. Slutbedömningen i konst- och färdighetsämnen sker då hela lärokursen har avlagts.

Om elevens vårdnadshavare skriftligen anhåller om att ett valfritt B2-språk som studeras inte ska antecknas med siffervitsord i avgångsbetyget, ska vitsordet utelämnas och antecknas "godkänd."

De val du gör är bindande. Du kan i princip inte byta ämnen under läsårets gång, pga. ämnets totala antal årsveckotimmar.

För ytterligare information kontakta studiehandledare Sandra Haavisto eller Saba Holm.

Valfria timmar konst- och färdighetsämnen, obligatoriska, 2 årsveckotimmar för åk 8 och åk 9 (i dessa ingår det som också tagits upp i åk 7 och ges som ett vitsord i det obligatoriska ämnet från åk 7 eller åk 8)

- Musik
- Bildkonst
- Slöjd (ingår trä-, metall och textil)
- Gymnastik
- Huslig ekonomi

Valfria ämnen, obligatoriska, 2 årsveckotimmar för åk 8 och åk 9, ett av följande:

- Tyska, bollspel, träslöjd, textilslöjd, metallslöjd, bilden i media, företagsamhet, upptek etc.
- Bedöms med siffervitsord (4–10)
- Valfria ämnen som hänför sig till och fördjupar ett gemensamt läroämne, bedöms med siffror och antecknas i avgångsbetyget under det **gemensamma** läroämnets namn med det valfria ämnets namn, tillsammans med antalet årsveckotimmar och det givna vitsordet.

Valfria korta kurser, obligatoriska, 1 årsveckotimmar i åk 8 (höst/vår) och 1 årsveckotimmar i åk 9 (höst/vår):

- Kan innehålla varierande tema, enligt ämnesvalsinfo.
- Bedöms underkänt U/godkänt G

VALFRIA TIMMAR KONST- OCH FÄRDIGHETSÄMNER ÅK 8 OCH ÅK 9

Musik, konst- och färdighetsämne, åk 8 och åk 9

Mål Vi bygger på de kunskaper vi lärt oss i sjuan och spelar hela låtar som ett band (musikgrupp). Vi övar att lyssna till och stödja andra i gruppen samt att uppträda på scen. Gruppen väljer en repertoar och utvecklar sina musikaliska färdigheter med den. Vi lär oss också om andra kulturers musik samt om konstmusik.

Innehåll

- att spela i band
- musik i olika stilar och från olika tidsepoker
- möjlighet att fördjupa sig i spel på gitarr, bas, trummor och piano
- stämsång, att harmonisera med rösten
- analytiskt lyssnande och utvecklande av elevens musikaliska vokabulär
- projekt i form av uppträdanden vid skolans tillställningar

Bildkonst, konst- och färdighetsämne, åk 8 och åk 9

Mål Fördjupad bildkonst innebär att du fördjupar dina visuella kunskaper och färdigheter. Du får ägna längre tid åt olika tekniker och utveckla ditt eget uttryck. I årskurs 9 ligger tyngdpunkten på det egna skapandet samt egna och andras bildkulturer.

Innehåll

- teckning: croquis, olika skuggningstekniker, illustration
- måleri
- grafik: linoleumtryck eller tygtryck
- tredimensionellt arbete
- kombinationer av traditionella och digitala tekniker
- utställningsbesök
- konsthistoria och samtidskonst

Slöjd, konst och färdighetsämne, åk 8 och åk 9

Eleven fördjupar sig i textil- metall- och träslöjd, som påbörjats i åk 7. De olika slöjderna undervisas i lika stor proportion under läsårets gång. Innehållet är en del av slöjdkurserna i fritt valbara ämnen som presenteras längre fram i denna broschyr.

Gymnastik, konst- och färdighetsämne åk 8 och åk 9

Mål I årskurserna 7–9 ligger tyngdpunkten i undervisningen på att mångsidigt tillämpa grundläggande färdigheter och träna fysiska egenskaper med hjälp av olika gymnastikformer och idrottsgrenar. Det är särskilt viktigt att eleverna stärker sin positiva självbild och accepterar sin kropp som förändras. Undervisningen ska stödja elevernas välbefinnande, utveckling mot självständighet och delaktighet samt uppmuntra eleverna att på eget initiativ delta i motionsaktiviteter som främjar hälsan. Eleverna deltar enligt sin utvecklingsnivå i de olika delområdena samt tar ansvar för sin egen och gruppens aktivitet.

Innehåll Gymnastikens innehåll genomförs genom trygg och mångsidig undervisning i olika lärmiljöer inomhus och utomhus med betoning på elevernas delaktighet. I undervisningen beaktas på ett ändamålsenligt sätt årtiderna, de lokala förhållandena samt de möjligheter som skolan och omgivningen erbjuder. I undervisningen betonas arbetssätt som främjar fysisk aktivitet och gemenskap, uppmuntrande växelverkan och att hjälpa andra samt att verksamheten är trygg både psykiskt och fysiskt. Utnyttjandet av motionsteknologi stödjer målen för gymnastikundervisningen. Det är viktigt att främja säkert trafikbeteende, när man förflyttar sig till idrottsplatser utanför skolan.

Huslig ekonomi, konst- och färdighetsämne, åk 8 och åk 9

- Mål** I huslig ekonomi utvecklar eleven sin vardagskompetens på ett mångsidigt sätt. I undervisningen betonas det praktiska, men även teoripass samt skriftliga inlärningsarbeten ingår.
- Innehåll** Undervisningen strävar till att fördjupa intresset för huslig ekonomi genom att
- genom praktisk matlagning och bakning övar vi på att använda ändamålsenliga och trygga arbetsmetoder samt hygien
  - träna basfärdigheter som behövs för att sköta det egna hemmet
  - bli klimatmedveten i köket och i hemmet
  - reflektera över hemmets behov och resurser
  - få färdigheter för att kunna handla som en medveten konsument
  - bli medveten om den finländska matkulturen
  - få en inblick i internationell matkultur och mångkulturalism
  - söka och utnyttja information inom huslig ekonomi
  - förstå betydelsen av goda seder, vett och etikett

Huslig ekonomi, konst och färdighetsämne, åk 8:

- Innehåll** Teori och praktiskt arbete:
- repetition och övning av basfärdigheter och –kunskaper från åk 7
  - säsongsmatlagning
  - vardagsmat och bakning
  - finländsk matkultur
  - nordisk matkultur
  - specialdieter

Huslig ekonomi, konst och färdighetsämne, åk 9:

- Innehåll** Teori och praktiskt arbete:
- öva trygga arbetsmetoder samt hygien genom praktiskt arbete
  - övning i självständigt arbete, tidshantering och ansvar
  - klimatsmart vardagsmat
  - internationell matkultur
  - konsumentkunskap
  - hållbar livsstil

VALFRIA ÄMNEN ÅK 8 OCH ÅK 9

Främmande språk

Att kunna språk är en rikedom. Att lära sig nya språk hjälper dig att lära dig ännu flera språk samt att förstå ditt eget modersmål ännu bättre. Du lär känna och respektera andra kulturer och du har nytta av språkkunnighet då du reser utomlands. Din världsbild utvidgas och du har lättare att skapa kontakter med andra människor från andra kulturer om du kan just deras språk. Ifall du ämnar arbeta utanför det egna landets gränser i framtiden har du garanterat nytta av att kunna sköta smalltalket på ifrågavarande lands språk. Sist men inte minst blir du allmänbildad på kuppen!

Franska åk 8 och åk 9

Mål Att lära dig grunderna i det franska språket samt att kunna använda fraser och uttryck i enkla, vardagliga situationer. Målet är också att väcka ditt intresse för den franska kulturen och få dig att bli medveten om den övriga franskspråkiga världen (la Francophonie). Ett mera långsiktigt mål är att du genom att lära dig ett romanskt språk kan bli intresserad av, och ha lättare att senare i livet lära dig eller förstå andra språk från samma språkfamilj; såsom spanska eller italienska

Franska åk 8

Innehåll Hälsnings- och artighetsfraser, berätta om dig själv, ditt hem och andra, reagera på frågor och tilltal, beställa på restaurang, fransk matkultur, biljettköp och väderlek. Muntliga uppgifter ligger i fokus.

Strukturer Artiklar, adjektiv, genitiv, prepositioner, personliga och possessiva pronomen, de vanligaste verbens böjning i presens, räkneord

Franska åk 9

Innehåll Repetition från åk 8, fritid och studiemiljö, diverse umgängessituationer, Paris sevärdheter, resevokabulär, vägbeskrivning, kläduppköp, att uttrycka åsikter. Muntliga uppgifter ligger i fokus.

Strukturer Räkneord och ordningstal, verbböjning i presens, att kunna säga vad du kommer från att göra, vad du gör just nu och vad du ämnar göra härnäst, introduktion till perfekt i slutet av kursen

Tyska åk 8 och åk 9

Mål Målet för undervisningen är att du uppmuntras till att våga kommunicera i de allra vanligaste situationerna. Kommunikativa övningar stödjer denna utveckling. Du bör också efter avslutad lärokurs förstå innehållet i text och tal om vardagsliv. Ett annat delmål är att väcka ditt intresse för den kulturella mångfalden i skolan och den omgivande världen. Vi använder oss av omväxlande arbetsmetoder för att motivera och engagera alla, oberoende av vilken inlärningsstil man har. Språkstudier skall ses som en del av ett livslångt lärande och utgår ifrån att du är motiverad och intresserad för språket även utanför skolan.

Tyska, åk 8

Innehåll Vardagsuttryck, dvs. att kunna berätta om sig själv och sina fritidsintressen, att hälsa och byta artighetsfraser med varandra. Enkla uppköp och restaurangbesök. Kulturkännedom: Tyskland.
Strukturer: presens, substantivets bestämda/obestämda artiklar, räkneord och ackusativ.

Tyska, åk 9

Innehåll Att planera resor, beställa biljetter, kunna ge och förstå vägbeskrivningar samt kunna diskutera väder och kläder. Kulturkännedom: Österrike och Schweiz.
Strukturer: preteritum av sein och haben, perfekt, bisatser och dativ.

Spanska åk 8 och åk 9

Bedömningen i spanska baserar sig på innehållet, målet för undervisningen samt de i den nationella läroplanen uppställda språkfärdighetsnivåerna.

Spanska, åk 8

Innehåll Vardagsuttryck. Att kunna berätta om sig själv för andra ungdomar, småprata och t.ex. gå på café, gå i klädaffärer. Verb i presens och futurum, substantiv och adjektiv.

Spanska, åk 9

Innehåll Kulturkännedom. Att tala om resor, länder, artister, skola, hobby, mm. Göra och förstå vägbeskrivningar. Verbböjning i perfekt, gerundium och förfluten tid.

Ung företagsamhet åk 8 och åk 9

Ung företagsamhet åk 8:

- Mål** Kursen stöder de unga i att stärka sin självkännetdom och ger dem beredskap att söka jobb samt att ha kontroll över sin ekonomi. Programmet är en helhet som stöder glädjen med att lära sig och att kunna kombinera olika inlärd färdigheter i situationer i vardagen.
- Metoder** Kursen baserar sig på metoder som är aktiverande, elevcentrerade och bygger på att man lär sig av andra elever, och grundar sig i problemlösning.

Ung företagsamhet åk 9:

- Mål** Målet med programmet UF Ett år som företagare är att lära sig arbetslivsfärdigheter och en företagsam inställning och ett företagsamt verksamhetsätt redan under studietiden.
- Metoder** I kursen grundar man för ett läsår ett miniföretag (UF-företag) som fungerar med riktiga pengar. Eleverna går under läsåret igenom alla företagets skeden från att grunda det till att avsluta verksamheten.

Vänelevsutbildning åk 8 och åk 9

En vänelev är en elev som är intresserad av andra i sin skolomgivning. En vänelev stöder andra elever, delar med sig av sina erfarenheter, försöker skapa en bra stämning i skolan och förebygger utanförskap. Detta gör vi bland annat genom att ordna olika evenemang, maskerader och tävlingar i skolan. Allt för att skapa en välkomnande miljö och bra "filis". Alla ska få känna sig trygga och må bra i skolan.

Vi jobbar aktivt för att förbättra vår omgivning och projektet "Låna en vän" ingår i utbildningen. Det innebär att vi under vänelevernas lektionstid kan låna ut oss till ålderdomshem, dagis, eftis, förskola etc.

Vänelevsverksamheten bygger på att vi via kompisstöd skapar gemenskap bland eleverna och ger möjlighet till en trygg skolmiljö där alla får vara delaktiga och ges en möjlighet att påverka. Forskning har visat att vänelevsverksamhet förebygger utanförskap. Kursen omfattar två veckotimmar. Den som vill bli vänelev ska förstå att det innebär ett visst ansvar i skolgemenskapen och samtidigt medför vissa krav på bland annat förmåga till samarbete, socialt ansvar och initiativtagande.

Mål Efter genomgången kurs har eleven kunskap om mobbningsförebyggande arbete, kamratmedling, gruppdynamik, ledarskap samt hur evenemang genomförs och budgeteras. På skolnivå har vi en bra stämning med elevengagemang, elevdemokrati och en känsla av gemenskap. Efter genomförd kurs får du ett intyg över dina år som vänelev som du sedan kan ha nytta av när du söker sommarjobb.

Innehåll Gemensamt för båda årskurserna

- förebyggande av mobbning i teori och praktik
- planering och utförande av olika coola evenemang under läsåret
- kostnadsberäkning och budgetering samt uppgörande av ansökningar för bidrag
- kampanjarbete och marknadsföring
- studiebesök / "Låna en vän" – projektet

Vänelevsutbildning, åk 8

- ta emot de nya eleverna och se till att alla kommer in i skolmiljön
- förebyggande av mobbning i teori och praktik
- introduktion till gruppdynamik i teori och praktik
- ledarskap i teori och praktik, väneleverna får bl.a. vänklasser i skolan
- folkhälsans nationella vänelevsutbildning
- "Låna en vän" del 1

Vänelevsutbildning, åk 9

- fördjupad gruppdynamik i teori och praktik
- fördjupat ledarskap i teori och praktik
- "Låna en vän" del 2

Hur blir jag vänelev?

Alla elever är välkomna att välja denna kurs. Som vänelev har det ingen betydelse vilket kön du har, hurdana betyg du har, om du är blyg eller utåtriktad, vilka hobbyer du har osv. Det viktiga är att du förstår målen med verksamheten och förbinder dig att jobba för att göra Lypa till världens bästa skola – för alla elever.

Informationsteknik åk 8 och åk 9

Mål Eleven skall känna till moderna sätt att söka och behandla information och få en realistisk bild av it-teknikens möjligheter och begränsningar och få beredskap att möta de krav de fortsatta studier och kontakter med förvärvslivet ställer då det gäller datorvana och tekniskt kunnande.

De fördjupade kurserna ger de färdigheter och den datorvana som behövs för att man skall kunna använda datorn som arbetsredskap inom olika projektarbeten och redovisningar inom den grundläggande undervisningen och under de fortsatta studierna.

Kursen omfattar huvuddelen av det stoff som ingår i examensprov för det s.k. nationella datakörkortet. Största delen av tiden används till praktiskt arbete vid datorn. Det är viktigt att alla lär sig goda arbetsvanor och får beredskap att uttrycka sig i ord och bild på dator.

Eleverna skall självständigt kunna använda skolans datorer med kringutrustning samt förstå operativsystemets vanligaste funktioner. Eleven lär sig använda olika verktygsprogram samt bekantar sig med datasäkerhet och datasekretess. Eleverna har också möjligheten att själva komma med önskemål och idéer om kursens innehåll.

Innehåll

- datateknikens betydelse i skolan och samhället
- kännedom om skolans dataapparat
- centrala begrepp
- hårddiskens struktur och filhantering
- tillbehör i Windows
- grunderna i textbehandling
- bildbehandling
- affischer, reklamblad, inbjudningskort etc.
- standarddokument (arbetsansökan, protokoll)
- layout
- informationssökning
- uppgörande och kalkylering med hjälp av tabeller
- framställning av listor och diagram
- registerhantering
- massbrev och etiketter
- hemsidors uppbyggnad
- grunderna i HTML5-programmering (teori och praktiska övningar) och Python (teori och praktiska övningar)
- Robotik med Lego Mindstorms
- Programmering med Microbit
- Programmering i Scratch – spel, projekt och grupparbeten

Huslig ekonomi åk 8 och åk 9

Mål I huslig ekonomi utvecklar eleven sin vardagskompetens på ett mångsidigt sätt. I undervisningen betonas det praktiska, men även teoripass samt skriftliga inlämningsarbeten ingår.

Undervisningen strävar till att fördjupa intresset för huslig ekonomi genom att

- genom praktisk matlagning och bakning övar vi på att använda ändamålsenliga och trygga arbetsmetoder samt hygien
- träna basfärdigheter som behövs för att sköta det egna hemmet
- bli klimatmedveten i köket och i hemmet
- reflektera över hemmets behov och resurser
- få färdigheter för att kunna handla som en medveten konsument
- bli medveten om den finländska matkulturen
- få en inblick i internationell matkultur och mångkulturalism
- söka och utnyttja information inom huslig ekonomi
- förstå betydelsen av goda seder, vett och etikett

Huslig ekonomi åk 8

Innehåll teori och praktiskt arbete

- repetition och fördjupning av basfärdigheter och –kunskaper från åk 7
- övning i självständigt arbete, tidshantering och ansvar
- säsongsmatlagning
- vardagsmat och bakning
- finländsk matkultur
- nordisk matkultur
- specialdieter

Huslig ekonomi åk 9

Innehåll teori och praktiskt arbete

- fördjupa sig i trygga arbetsmetoder samt hygien genom praktiskt arbete
- fördjupning i självständigt arbete, tidshantering och ansvar
- klimatsmart vardagsmat
- internationell matkultur
- konsumentkunskap
- hållbar livsstil

Fördjupad bildkonst åk 8 och åk 9

Mål

En fördjupande kurs för dig som vill utveckla dina kunskaper i bl.a. teckning, måleri, skuggning och perspektivlära. Här kan du jobba med ett eget projekt, fortsätta på en uppgift eller finslipa den visuella biten i något inlämningsarbete. Du kanske jobbar på någonting där typsnett och färger kräver lite mera eftertanke?

Innehåll

I kursen ingår några gemensamma inslag med olika tekniker. I övrigt lägger du själv upp ditt program. Det är möjligt att använda olika material och program på datorerna. Du får också hjälp och handledning. I mån av möjlighet har vi gemensam genomgång av arbeten

Fördjupad träslöjd åk 8 och åk 9

Mål Eleven får fördjupa sitt kunnande om tekniker, verktyg och material inom träbearbetning. Eleven får repetera och bekanta sig med både gamla tekniker med traditionella handverktyg och moderna tekniker och metoder. Därtill ges möjligheter att utforska övriga tekniker och arbetssätt som intresserar. Målet är att eleven ska lära sig att uppskatta noggrannheten och tålmodet som krävs för ett välgjort arbete. Kraven är högre än vid grundkursen på 7:an och det förväntas att eleverna också har ett genuint eget intresse för att lära sig mera inom träslöjd och att de engagerar sig.

Innehåll

- Repetition av maskin-, verktygs-, och materiallära
- Arbetarskydd
- Teknisk ritning och planering
- Slöjdhistoria (teori)
- Våra finska träslag (teori)
- Användbara fogningstekniker (från grundläggande till avancerade)
- Starkare konstruktioner
- Snideri och karvsnitt
- Olika träsvarvningstekniker
- Ytbehandling
- Enkla reparationsarbeten hemma och på fritiden
- Restaurering och underhåll av verktyg
- Prov i verktygslära, maskinlära och materiallära
- Kursen innehåller både obligatoriska och valbara tekniker och arbetsområden.
- En del av kursens innehåll går således igenom gemensamt, en del enskilt med varje elev.
- Innehållet formas delvis av eleverna själva utgående från deras egna intressen.
- Hela slöjdprocessen dokumenteras från början till slut så alla skeden synliggörs. Detta innefattar idé, skiss, beskrivning av arbetsprocess, tillverkande och färdigställande av slöjdprodukten och till sist egen utvärdering av helheten. Dokumentationen görs med hjälp av bilder, ritningar samt beskrivande text och sparas i en personlig elektronisk slöjdmapp.

Fördjupad metallslöjd åk 8 och åk 9

Mål Eleven får fördjupa sitt kunnande om tekniker, verktyg och material inom metallarbete. Eleven får lära sig om olika metaller, deras bearbetning, egenskaper och användningsområden. Därtill ges möjligheter att utforska övriga tekniker och arbetssätt som intresserar. Målet är att eleven ska lära sig att uppskatta noggrannheten och tålamodet som krävs för ett välgjort arbete. Kraven är högre än vid grundkursen på 7:an och det förväntas att eleverna också har ett genuint eget intresse för att lära sig mera inom metallslöjd och att de engagerar sig.

Innehåll Repetition av maskin- material- och verktygslära

- Arbetarskydd
- Teknisk ritning och planering
- Motorlära, elektronikens grunder (teori)
- Reparationsarbeten hemma samt enkla maskinreparationer
- Olika former av heta arbeten:
  - De olika typerna av svetsning, deras för- och nackdelar samt användningsområden (gas, Mig-, Tig-, båg- och punktsvetsning)
  - Smide
- Metallsvavning, borring, gängning
- Kantböckning, valsning, rörböjning
- Avkapning
- Prov i verktygs-, maskin och materiallära
- Kursen innehåller både obligatoriska och valbara tekniker och arbetsområden. En del av kursens innehåll går således igenom gemensamt, en del enskilt med varje elev.
- Innehållet formas delvis av eleverna själva utgående från deras egna intressen.
- Hela slöjdprocessen dokumenteras från början till slut så alla skeden synliggörs. Detta innefattar idé, skiss, beskrivning av arbetsprocess, tillverkande och färdigställande av slöjdprodukten och till sist egen
- utvärdering av helheten. Dokumentationen görs med hjälp av bilder, ritningar
- samt beskrivande text och sparas i en personlig elektronisk slöjdmapp.

Fördjupad textilslöjd åk 8 och åk 9

Mål Målet för undervisningen i textilslöjd är framför allt att hos eleven väcka ett livslångt intresse för allt som har med hantverk att göra. Under kurserna fördjupas elevens kunskaper inom området och eleven ges i mån av möjlighet tillfälle att jobba med material och tekniker som intresserar. Kursen omfattar två veckotimmar.

Innehåll

- Kursen innehåller både obligatoriska och valbara tekniker och arbeten
- innehållet formas utgående från elevernas egna intressen
- eleven får bekanta sig med olika former av planering och planeringsprocesser och tillämpa dem för det egna arbetet
- de tekniker och arbeten som utförs under kursen kan kombineras med arbeten som planeras i den tekniska slöjden
- slöjdprocessen dokumenteras i form av arbetsbeskrivningar, beskrivning av arbetsprocessen och egen utvärdering. Dokumentationen görs elektroniskt eller i pappersform med hjälp av fotografier, ritningar, text med mera, beroende på vad som är ändamålsenligt för uppgiften

Bollspel åk 8 och åk 9

Mål Eleven får fördjupade kunskaper i de delområden som ingår i gymnastik. Genom att spela olika bollspel och preferensspel främjas elevens fysiska färdigheter, elevens respekt för andra och elevens förmåga att ta ansvar. Undervisningen ska ha utgångspunkt i rörelseglädje och stödja elevens förmåga att ta ansvar och hänsyn till andra elever, dess likheter och olikheter.

Innehåll

- spelövningar, preferensspel och bollspel
- racketsporter
- issporter

VALFRIA ÄMNEN, KORTKURS, ÅK 8 OCH ÅK 9

Skapande svenska, kortkurs

- Mål** Det här är en kurs där det viktiga inte är att prestera på topp utan att hitta glädjen i att läsa och skriva.
- Innehåll** Den här kursen passar för dig som är intresserad av att skriva kreativa texter och läsa bra böcker. Vi gör olika skrivövningar där du får använda din fantasi och läser böcker som vi också diskuterar tillsammans.

Fritt skapande bildkonst, kortkurs

- Mål** Tänk dig att Regnbågen är din ateljé. Här kan du jobba med ett eget projekt, fortsätta på en uppgift eller finslipa den visuella biten i något inlämningsarbete. Du kanske jobbar på någonting där typsnitt och färger kräver lite mera eftertanke?
- Innehåll** I kursen ingår några gemensamma inslag med olika tekniker. I övrigt lägger du själv upp ditt program. Det är möjligt att använda olika material och program på datorerna. Du får också hjälp och handledning. I mån av möjlighet har vi gemensam genomgång av arbeten.

Bollspel och styrka (inomhus), kortkurs

Mål Eleven får fördjupade kunskaper i tekniker och spelregler, taktik vid bollspel inomhus och ute. Bollgrenar med betoning på spel och lekar. Även styrketräning, enkla redskapsövningar och kroppsviktsträning och stretchning, kroppsvård ingår i kursen.

Innehåll

- spelövningar och bollspel
- racketsporter
- issporter
- kroppskontrollövningar och styrka

Spela och träna (utomhus), kortkurs

Mål

- Eleven motionerar och tränar på egen nivå och under handledning.
- Eleven tränar utomhus i alla väder, får frisk luft och ökad energinivå.
- Eleven motionerar och tränar individuellt, parvis eller i mindre grupper.
- Eleven använder digitala hjälpmedel (telefon, sportappar), bekväma träningskläder och joggingskor.

Innehåll

- Bollspel, lagspel och individuella grenar. Eleverna delaktiga i val av idrottsformer och spel
- Muskelövningar (utegym)
- Löpning, joggingturer, intervaller, backträning, motionstrappor
- Promenad, Stavgång
- Stretching, Rörlighetsövningar

Koko Lypa leipoo, kortkurs åk 8

Huslig ekonomi och finska

Mål En kurs för dig som behöver övning i praktisk finska. Vi övar i teorin och i praktiken följande: kökstermer och redskap, att läsa och förstå recept, namn på livsmedel, bakningstermer och –metoder på finska.

Innehåll Den största delen av kursen är praktisk och då bakar vi salta och söta bakverk med stor del finska råvaror och repeterar kunskaperna i huslig ekonomi. Ibland kan vi till och med tävla i bakning lite lekfullt mot varandra. Språket som talas i köket är finska och speciellt du som känner att du inte pratar finska i vardagen är välkommen med!

Flytta hemifrån, kortkurs åk 9

Mål Huslig ekonomi. En kurs där du får utveckla din vardagskompetens och öva dig i de färdigheter som behövs för att självständigt klara av din framtida vardag.

Innehåll Kursen är både teoretisk och praktisk. Vi behandlar eller övar:

- basfärdigheter i matlagning och bakning
- rengöring av ett hem
- praktiska arrangemang kring att börja studera och flytta hemifrån
- kläd- och textilvård
- små underhållsarbeten i hemmet
- budgetering och den egna ekonomin
- planering av vad som behövs i ett eget hem
- konsumtionsvanor och konsumtionens påverkan på miljön

Fritt skapande träslöjd, kortkurs

Mål En kurs för dig som har mycket egna idéer och tycker om att hitta på egna kreativa lösningar på problem. Utöver produkternas funktion läggs också fokus på formgivningen och designvalet. Eleven får fördjupa sig inom material, tekniker och verktyg inom träbearbetning. Genom aktivt arbete med händerna får eleven utveckla sitt tredimensionella tänkande och rumsuppfattning. Eftersom eleverna ges mycket frihet och möjlighet till personliga val gällande slöjdprodukterna innebär detta också ett större personligt ansvar. Det förväntas att eleverna också har ett genuint eget intresse för att lära sig mera inom träslöjd och att de engagerar sig.

Innehåll

- Kursen innehåller både obligatoriska och valbara tekniker och arbetsområden. En del av kursens innehåll går således igenom gemensamt, en del enskilt med varje elev.
- Innehållet formas delvis av eleverna själva utgående från deras egna intressen.
- Hela slöjdprocessen dokumenteras från början till slut så alla skeden synliggörs. Detta innefattar idé, skiss, beskrivning av arbetsprocess, tillverkande och färdigställande av slöjdprodukten och till sist egen utvärdering av helheten. Dokumentationen görs med hjälp av bilder, ritningar samt beskrivande text och sparas i en personlig elektronisk slöjdmapp.

Textilslöjd, kortkurs

Mål Målet för undervisningen i textilslöjd är framför allt att hos eleven väcka ett livslångt intresse för allt som har med hantverk att göra. Under kurserna fördjupas elevens kunskaper inom området och eleven ges i mån av möjlighet tillfälle att jobba med material och tekniker som intresserar.

Innehåll

- kursen innehåller både obligatoriska och valbara tekniker och arbeten. Innehållet formas delvis utgående från elevernas egna intressen
- textillära samt klädvård berörs i samband med arbetsområden kring hemmets textilier och kläder
- slöjdprocessen dokumenteras i form av arbetsbeskrivningar, beskrivning av arbetsprocessen och egen utvärdering.

Kortkurser i naturvetenskaper

Om du är intresserad av naturvetenskaper och vill fördjupa dig i dem så rekommenderar vi att du väljer två av följande kurser. Genom att kombinera dessa kurser får du en helhet som intresserar just dig.

Elektronik och programmering, kortkurs

Mål Lära sig om elektronik och att programmera med Arduino

Innehåll

- Under kursen lär du dig att bygga upp enkla elektroniska kretsar med ledlampor och motstånd. Dessa kretsar får du sedan programmera med Arduino.
- Eleverna får lära sig grunderna eller fördjupa sig i programmering beroende på deras grundkunskaper.
- Eleverna får också programmera med microbit och legorobotar.
- Eleverna får en möjlighet att delta i CanSat tävlingen om intresse finns.

UppTek, kortkurs

Mål Lära sig ett forskande arbetssätt och lära sig att jobba självständigt i samband med kemi och biologilaborationer.

Innehåll UppTek-kursen indelas i större temaområden, där eleverna arbetar en längre tid med ett visst forskningsprojekt. I projekten jobbar vi med en kombination av kemi och biologi. Vi strävar efter att göra åtminstone ett studiebesök per läsår. Eleverna får en möjlighet att delta i den finlandssvenska tävlingen TekNatur.

I mån av möjlighet väljer vi innehåll till kursen enligt deltagarnas önskemål. I kursen ingår 2-3 helheter. Helheter som kan ingå är:

- brottslaboratoriet: fingeravtryck, blodgruppsbestämning, olika mikroskopanalyser
- medicinsk kemi
- mikrobiolog: vi studerar bland annat bakterier och virus
- delta i TekNatur projekttävlingen

Etologi (djurens beteende), kortkurs

Mål Att öka intresset för och fördjupa kunskaperna om olika djurarter. Kursen omfattar en veckotimme.

Innehåll

- att bekanta sig med forskning kring djurens beteende
- djurens språk och signaler, instinkthandlingar
- inlärning hos djur
- samhällsstrukturer i exempelvis en myrstack
- människans relation till sina husdjur
- "människans etologi"

Arbetsmetoder: föreläsningar, individuella och grupparbeten, laborationer

Kortkurser i Engelska

Creative English, kortkurs

Mål   In Creative English you get to practice your English through games and other exercises both indoors and outdoors. We use digital tools and if we get the chance we communicate with students in another country. In this course you seldom get any homework. So come along and be prepared to use your language skills!

Informationsteknik, kortkurs

Mål Eleven skall känna till moderna sätt att söka och behandla information och få en realistisk bild av it-teknikens möjligheter och begränsningar och få beredskap att möta de krav de fortsatta studier och kontakter med förvärvslivet ställer då det gäller datorvana och tekniskt kunnande.

Kurserna ger de färdigheter och den datorvana som behövs för att man skall kunna använda datorn som arbetsredskap inom olika projektarbeten och redovisningar inom den grundläggande undervisningen och under de fortsatta studierna.

Kursen omfattar huvuddelen av det stoff som ingår i examensprov för det s.k. nationella datakörkortet. Största delen av tiden används till praktiskt arbete vid datorn. Det är viktigt att alla lär sig goda arbetsvanor och får beredskap att uttrycka sig i ord och bild på dator.

Eleverna skall självständigt kunna använda skolans datorer med kringutrustning samt förstå operativsystemets vanligaste funktioner. Eleven lär sig använda olika verktygsprogram samt bekantar sig med datasäkerhet och datasekretess.

Innehåll

- datateknikens betydelse i skolan och samhället
- kännedom om skolans dataapparat
- centrala begrepp
- hårddiskens struktur och filhantering
- tillbehör i Windows
- grunderna i textbehandling
- bildbehandling
- affischer, reklamblad, inbjudningskort etc.
- standarddokument (arbetsansökan, protokoll)
- informationssökning
- uppgörande och kalkylering med hjälp av tabeller
- hemsidors uppbyggnad
- grunderna i HTML5-programmering (teori och praktiska övningar) och Python (teori och praktiska övningar)
- Robotik med Lego Mindstorms
- Programmering med Microbit
- Programmering i Scratch – spel, projekt och grupparbete

Ung företagsamhet, kortkurs

Mål Att ge färdigheter i att grunda företag, att marknadsföra det, i bokföring, att samarbeta i grupp samt i lagstiftning.

Innehåll Eleverna grundar egna företag. Jobbet i företaget pågår under hela läsåret. Man strävar samtidigt till att knyta kontakter till och bli bekant med näringslivet via företagen. Ifall du har val den långa valfria Ung företagsamhet, kan du inte välja denna kurs.

